

ПРІОРИТЕТИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВ

к. е. н., доц. Лойко В. В.

Київський національний університет технологій та дизайну

У легкій промисловості країни простежується нестабільна тенденція фінансових результатів діяльності підприємств. Протягом 2004-2006 рр. та 2008 р. спостерігалася збитковість галузі та загальний фінансовий результат від звичайної діяльності підприємств легкої промисловості мав від'ємне значення. У 2007, 2009 та 2010 рр. цей показник мав позитивні значення та відповідно становив 65,9, 66,2 та 60,7 млн. грн. Загалом у легкій промисловості така тенденція пояснюється неможливістю вітчизняного товаровиробника у повному обсязі реалізовувати продукцію на внутрішньому ринку, що обумовлено відсутністю власного виробництва машин та механізмів для підприємств легкої промисловості, значною залежністю від імпортованих матеріалів для виготовлення продукції та слабким іміджем власних торгових марок. Протягом останніх років простежується зниження темпів виробництва відносно попереднього року, окрім 2010 р. Аналогічна тенденція спостерігається у сфері текстильного виробництва, виробництва одягу, хутра та виробів з хутра. У сфері виробництва шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів простежується нестабільна, але більш позитивна тенденція. Представлені темпи виробництва можна пояснити значними та загальновідомими проблемами галузі легкої промисловості, оскільки на сучасному етапі розвитку підприємства продовжують переживати техніко-технологічну застарілість виробництва, відсутність ефективного менеджменту, зниження рівня забезпеченості кваліфікованими кадрами, нестачу фінансових коштів для незалежного господарювання, що у сукупності спричиняє зниження їх конкурентоспроможності та рівня їхньої економічної безпеки. Однією з умов забезпечення конкурентоспроможності та економічної безпеки підприємств легкої промисловості є стан їхнього наукового та інноваційного потенціалу, що визначає можливості їх подальшого розвитку. Прикро, але на більшості підприємств цієї галузі відсутні наукові розробки і продукти промислової та інтелектуальної власності, на які отримано охоронні документи. Це підтверджується статистичними даними. Сума витрат на проведення досліджень і розробок на промислових підприємствах країни протягом 2004-2008 рр. збільшилася на 798,3 млн. грн., (або на 179,3%), у 2009 р. – зменшилася відносно попереднього значення на 396,9 млн. грн. (або на 31,9%), а у 2010 р. – підвищилася на 149,7 млн. грн. (або на 17,7%). Рівень витрат на придбання технологій має аналогічну тенденцію: показник протягом 2004-2008 рр. збільшився на 278,3 млн. грн. (на 193,9%), у 2009 р. – зменшився на 305,9 млн. грн. (на 72,5%), у 2010 р. – збільшився на 25,7 млн. грн. (на 22,2%). Найбільша частка витрат спрямована на придбання машин та обладнання. Рівень фінансування технологічних інновацій на промислових підприємствах протягом 2004-2008 рр. збільшився більше ніж у 1,5 рази і лише у кризовому 2009 р. – знизився на 33,7% відносно до попереднього значення, майже на якому і залишився у 2010 р. Простежується тенденція фінансування технологічних інновацій здебільшого за рахунок власних коштів підприємств, їх частка протягом всього періоду перевищувала 59%. Негативною рисою вітчизняної легкої промисловості є також те, що у загальному обсязі реалізації інноваційна продукція займає дуже малу частку, що не перевищує 1,5%.

Основною проблемою у сфері забезпечення конкурентоспроможності продукції та рівня економічної безпеки підприємств легкої промисловості, залишається дієвість їх підтримки з боку держави, а також пошук фінансових джерел для подальшого їх сталого розвитку на основі впровадження інновацій.

Пріоритетами сталого розвитку підприємств легкої промисловості в контексті забезпечення їх економічної безпеки є досягнення такого стану суб'єкта господарювання, який забезпечував би стабільний їх розвиток за рахунок адаптації до умов функціонування, ефективної протидії загрозам і негативним впливам зовнішнього та внутрішнього середовища на основі мінімізації втрат, достатнього рівня ефективності використання наявних ресурсів, реалізації обраної стратегії діяльності та впровадження різних видів інновацій. Ключовим аспектом проведення оцінки рівня економічної безпеки на підприємстві легкої промисловості є рівень кваліфікації спеціалістів, що займаються цією проблемою, а також ефективність формування належної інформаційної бази та бази даних, від яких в значній мірі залежатиме точність її проведення. Тому для здійснення ефективного управління підприємством постає необхідність формування інформаційних баз даних, що представляють впорядкований набір логічно пов'язаних даних, призначених для дослідження та прогнозування рівня економічної безпеки. Розробка та впровадження експертних систем дозволяють використовувати дані як кількісного так і якісного виміру та отримати експертний висновок, який в подальшому може бути застосований спеціалістами підприємства для визначення стану економічної безпеки, його прогнозування та розробки заходів щодо запобігання загрозам господарської діяльності. Зміна параметрів зовнішнього середовища або параметрів суб'єкта підприємництва значно впливає на рівень економічної безпеки та на сталий розвиток, що в свою чергу потребує постійного моніторингу з боку фахівців.